

KRIZOVÝ PLÁN ŠKOLY

Obsah:

Krizový plán školy.....	1
1. Krizový plán školy.....	2
1.1. Mimořádné události.....	2
1.2. Záškoláctví.....	5
1.3. Šikana, kyberšikana, extrémní projevy agrese a násilí.....	6
1.4. Kyberšikana.....	8
1.5. Závislostní chování - užívání návykových látek.....	9
1.6. Krádeže a vandalismus.....	122
1.7. Syndrom CAN.....	144
1.8. Sebepoškozování.....	155
1.9. Rasismus, xenofobie.....	166
1.10. Rizikové sporty, doprava.....	177
1.11. Sexuálně rizikové chování.....	188
2. Metodické doporučení MŠMT.....	19

1. Krizový plán školy

Krizový plán školy je součástí preventivního plánu školy. Jedná se o dokument, jehož cílem je stanovení postupu pro všechny pracovníky školy v případech podezření či výskytu rizikových jevů.

Krizový plán školy je veřejný dokument, volně přístupný jak pracovníkům školy, tak žákům a jejich zákonným zástupcům na webových stránkách školy.

Krizový plán je vytvořen na základě doporučení Metodického pokynu MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže č. j.: 21291/2010-28 a Metodického pokynu MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č. j.: 21149/2016 a shrnuje popisy krizových situací a postupy řešení při jejich výskytu.

1.1. Mimořádné události

Postupy při zajištění objektu školy z hlediska bezpečnosti žáků a zaměstnanců

Ke vstupu žáků a cizích osob do budovy je využíván pouze hlavní vchod. Další vchody využívají pouze zaměstnanci školy, respektive žáci v doprovodu zaměstnance školy a jsou řádně zajištěny proti vstupu neoprávněných osob. V době, kdy v budově školy není provoz, je objekt střežen elektronickým zabezpečovacím systémem.

Neoprávněnému vstupu do objektu školy je předcházeno kontrolou každé cizí osoby provozním zaměstnancem konajícím službu ve vrátnici. Provozní zaměstnanec zjišťuje důvod návštěvy a zařídí buď doprovod pozvané osoby do kanceláře školy, nebo zařídí doprovod této osoby za příslušným učitelem. Není přípustné, aby se cizí osoby pohybovaly po areálu školy samy.

V případě vzniku jakékoli mimořádné události v areálu školy (požár, výbuch, provozní havárie, úraz, vniknutí nepovolané osoby apod.), je zaměstnanec, který ji zjistí, povinen bez zbytečného odkladu tuto událost oznámit řediteli organizace nebo nejvýše postavenému zaměstnanci, který je přítomen.

V případě přijetí informace o mimořádné události z vnějšího zdroje je povinnost osoby, která oznámení přijala, zprávu bezodkladně předat vedoucímu zaměstnanci. Oznámení přicházejí zpravidla telefonicky, písemně či emailem, zprávy mohou být i anonymní. O příjmu takové zprávy je proveden písemný záznam s údaji, kdy byla přijata a kdo ji podával a tento záznam bude uchován pro další řízení.

Při zjištění mimořádné události ředitel nebo nejvýše postavený zaměstnanec zváží nutnost informování složek IZS (v tom případě se dále řídí jejich pokyny) a prostřednictvím technických prostředků, nebo jiným způsobem, sdělí vzniklou situaci dalším zaměstnancům a osobám zdržujícím se v objektu. Je-li to nutné, nařídí ředitel školy evakuaci objektu. Evakuace probíhá podle evakuačního plánu školy, vyhlašuje se školním rozhlasem, případně pověřenými osobami nebo telefonicky.

O mimořádné události informuje ředitel školy zřizovatele, případně další nadřízené orgány. Obsahem takového hlášení je především:

Datum, hodina a místo vzniku mimořádné události, specifikace mimořádné události, dosud zjištěné následky a již přijatá opatření.

Primárním úkolem školy je zajistit bezpečnost žáků a zaměstnanců. Veškeré úsilí zaměstnanců školy při mimořádné události proto směřuje k zajištění bezpečnosti a ochrany svěřených osob. Je-li to možné, provádí dospělá osoba, která nemá na starost žáky, prvotní zásah s ohledem na vlastní bezpečnost a schopnosti. Záchraně práce následně organizačně zajišťuje ředitel školy, který spolupracuje s jednotkami IZS.

Preventivní činnost školy

Zaměstnanci jsou pravidelně seznamováni s prevencí a postupy při mimořádných událostech při školení o BOZP a PO a na provozních poradách. Žákům jsou informace předávány při poučení o BOZ na začátku školního roku a dále průběžně při výuce. Tématika mimořádných událostí je součástí učebních plánů jednotlivých předmětů a je součástí mimovýukových akcí a kurzů.

K prevenci slouží i pravidelné revize všech zařízení, která se ve škole využívají, revize plynu, elektřiny, komínů, bleskosvodů, protipožárních prvků a dalších součástí budovy. Evakuaci školy si pravidelně vyzkouší všichni žáci i zaměstnanci školy při cvičném požárním poplachu.

Důležitou součástí prevence je i školní řád, krizový plán školy a preventivní program školy

Doporučené postupy při řešení mimořádných událostí:

1. Vniknutí cizí osoby či osob do areálu školy

Prevence

- a) kontrola hlavního vchodu provozním zaměstnancem konajícím službu ve vrátnici,
- b) uplatnění dohledu nad žáky dle rozpisu,
- c) uzamčené dveře dalších vstupů do školy,
- d) zaměstnanci školy mají zakázáno vpouštět do objektu společně s nimi jakoukoli cizí osobu. Tuto musí zastavit, zjistit důvod její návštěvy a informovat nadřízenou osobu,
- e) na začátku i v průběhu školního roku jsou všichni žáci opakovaně poučeni o pravidlech BOZP, včetně zákazu vpouštět do objektu společně s nimi jakoukoli cizí osobu a o způsobu, jak se zachovat –viz školní řád,
- f) střežení budovy elektronickým zabezpečovacím systémem mimo dobu školního vyučování.

Pokud dojde i přesto k vniknutí cizí osoby či osob a je důvod domnívat se, že jsou tyto osoby nebezpečné, pak je zaměstnanec, který toto zjistí, povinen neprodleně uvědomit Policii ČR a poté neprodleně oznámit tuto skutečnost nadřízenému zaměstnanci –řediteli školy, event. osobě, která je pověřena jeho zastupováním. Poté musí vyčkat příjezdu hlídky a zpřístupnit objekt prohlídce.

Co dělat v případě napadení školy aktivním útočníkem

- Uteč! Dostaň se z dosahu útočníka, je nutné myslet na ochranu zdraví a života
- Zamkni se! (zabarikáduj, znemožni nebo zkomplikuj vstup)
- Vypni techniku v učebně (PC, dataprojektory), ticho je důležité
- Zapni tichý režim mobilů (přístroj nevypínej)
- Varuj ostatní (mobil, rozhlas)
- Volej tísňovou linku 158, oznam, kde jsi a co se děje
- Zkus zklidnit ostatní v místnosti
- Nereaguj na osoby za dveřmi (možná lest)
- Vyčkej příchodu policie, dbej jejích pokynů, nepleť se do cesty
- Braň se – v případě, že jsi učinil všechny výše popsané kroky a útočník se k tobě přesto dostal, udělej vše pro svou ochranu

2. Požár

- Při zpozorování kouře nebo ohně okamžitě informuj vedení školy a vyhledej požární poplach voláním „HORÍ“
- Zjištěný požár oznam na telefonní číslo 150 nebo 112
- Co nejrychleji bude provedena evakuace všech osob ze objektu školy
- Požární hlídka zajistí uzavření přívodu plynu a vypnutí elektrické energie

- Všechny osoby se shromáždí na seřadišti a zjistí se přesné počty osob, chybějící osoby je nutné nahlásit záchranářům.

POZOR!!!

Nesnažte se překonávat již požárem zasažené a zakouřené prostory. Nemůžete-li již opustit objekt, uzavřete se v místnosti, utěsněte okna a dveře a upozorněte na sebe hasiče máváním za oknem.

Při opouštění prostoru, kde hoří, než otevřete dveře, vyzkoušejte, nejsou-li horké (zkuste na dotek plochu dveří a kliku) a v případě, že ano, tak je nikdy neotevírejte. Zůstaňte v místnosti nejlépe pod oknem.

3. Teroristický čin – anonymní oznámení o uložení výbušniny

Pokud bude oznámení o uložení výbušniny sděleno formou telefonátu, je třeba zapsat znění o umístění a druhu výbušniny. Pokud bude oznámení o uložení bomby sděleno formou písemnosti či elektronickou formou, písemnost uschováme k dalšímu šetření.

Postup:

- nahlásit událost na linku IZS 112 nebo HZS –150 nebo Policie ČR –158
- pokud je bomba v prostorách školy, kde se pohybují osoby, dochází k okamžité evakuaci
- podezřelého předmětu se nedotýkat
- dodržovat pokyny bezpečnostních složek

4. Teroristický čin – obdržení podezřelé zásilky

Jak poznat podezřelou zásilku:

- neočekávaná zásilka od neznámého odesilatele
- výhružný text na zásilce
- zapáchající zásilka
- zásilka, u které po otevření zjistíme, že obsahuje prášek nebo podezřelý předmět

Postup:

- s podezřelou zásilkou netřepat ani nevyprazdňovat její obsah
- opustit místnost, umýt se vodou a mýdlem a událost ohlásit na linku HZS –150 nebo na linku policie ČR –158
- před zavoláním na tísňovou linku je třeba zvážit skutečnosti, které vedou k názoru, že se jedná o podezřelou zásilku.

5. Únik nebezpečných látek při dopravní nehodě nebo technických haváriích

Každý zaměstnanec, který zpozoruje havárii s únikem nebezpečných látek, je povinen neprodleně nahlásit toto zjištění řediteli, pověřenému zaměstnanci, nebo na linku HZS 150. Pokud havárii s únikem nebezpečných látek zpozoruje žák, nahlásí událost nejbližšímu zaměstnanci školy, který informuje vedení školy a HZS a postupuje podle pokynů.

Hlavní zásady:

- nepřibližovat se k místu havárie
- provést ukrytí dle pokynů
- uzavřít a utěsnit dveře, okna a jiné otvory
- vypnout ventilaci
- sledovat informace v rozhlase, televizi a místním rozhlase
- budovu školy opustit jen na pokyn

6. Atmosférické poruchy, zemětřesení

Hlavní zásady:

- sledovat aktuální informace o počasí
- v případě nepříznivého výhledu zhodnotit rizika činností a místa pohybu
- zjistit rozsah havárie
- poskytnutí 1. pomoci
- evakuace z ohroženého místa, dodržovat pokyny záchranářů

1.2. Záškoláctví

Žáci jsou povinni řádně docházet do školy a řádně se vzdělávat (§ 22 zákona č. 561/2004 Sb., Školský zákon). Rodiče jsou na začátku každého školního roku informováni o způsobu uvolňování a omlouvání žáků (MŠMT č. j. 780/2024-3, Metodický pokyn k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování).

Záškoláctví bývá často nepřiměřenou formou řešení konfliktních situací v rodině, ve škole či ve výchovných institucích, přičemž k němu mají sklon zejména děti, které se subjektivně cítí neúspěšně, nezařazené ve skupině nebo prožívají úzkost a strach v prostředí, ve kterém se pohybují.

Za záškoláctví je považována neomluvená absence žáka. Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Je chápáno jako porušení školního řádu, současně jde o porušení školského zákona.

U prokázaného záškoláctví je nutné žáka bezprostředně postihnout a ihned prokazatelným způsobem vyzoomět zákonného zástupce žáka. V rámci prevence a ochrany před rizikovými jevy škola postupuje dle platných předpisů a směrnic a učiní další nezbytná opatření včetně zaslání hlášení příslušným úřadům.

Všichni vyučující jsou povinni na začátku každé vyučovací hodiny provést kontrolu přítomnosti žáků a zapsat chybějící žáky. Školní docházku eviduje třídní učitel. U každého podezření o výskytu neomluvené absence musí být vždy informováno vedení školy. V případě záškoláctví třídní učitel spolupracuje s vedením školy, s výchovným poradcem a metodikem prevence.

Při zvýšené omluvené absenci informuje třídní učitel vedení školy a výchovného poradce, se kterým údaje vyhodnotí a zvolí společný postup pro řešení.

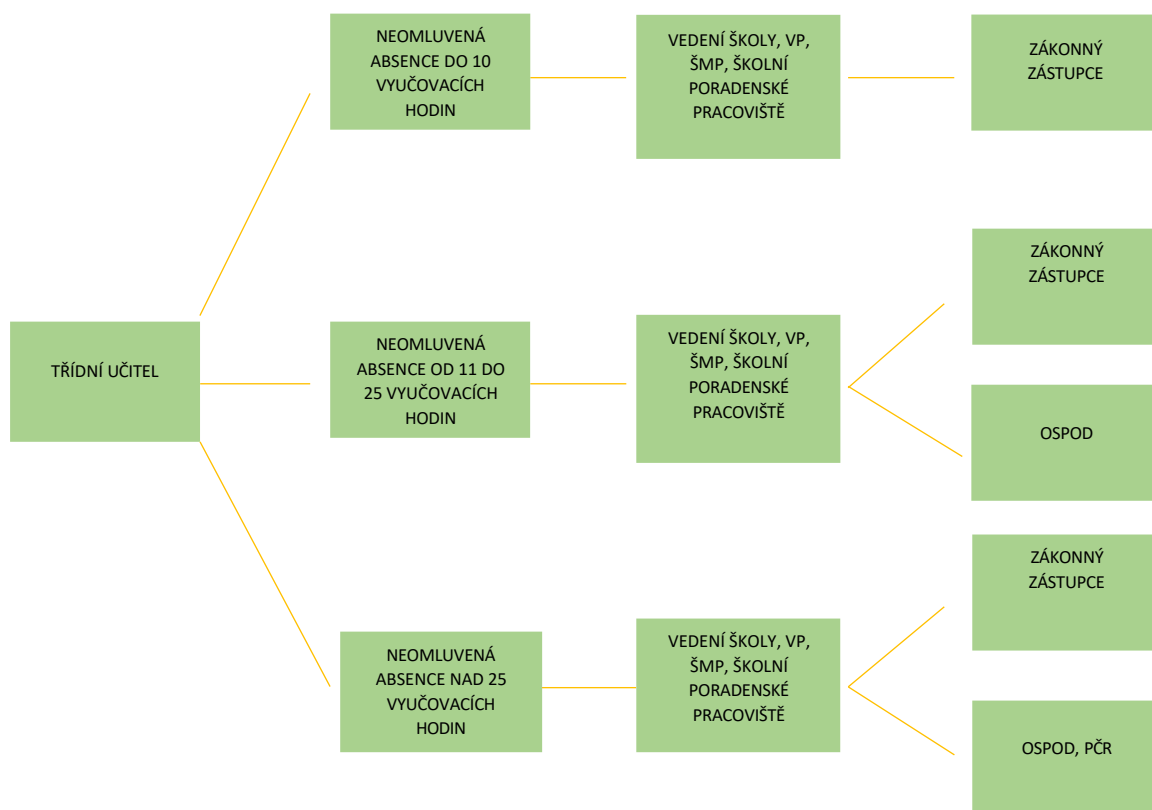
Při projednání se zákonným zástupcem výchovný poradce sepiše zprávu. O závěrech jednání o zvýšené omluvené absenci žáka může být dle závažnosti a charakteru nepřítomnosti informován sociální odbor MěÚ Bohumín, kurátor pro mládež.

Ve školním řádu jsou uvedena konkrétní pravidla týkající se postupu školy v případě záškoláctví, která vycházejí z Metodického pokynu MŠMT č. j. 780/2024-3, Metodický pokyn k prevenci a postihu záškoláctví a omlouvání žáků z vyučování, kde neomluvené hodiny jsou vymezovány jako porušení školního řádu a jsou obvykle postihovány kázeňsky (napomenutí, důtky, snížená známka z chování).

- Neomluvenou nepřítomnost do součtu 10 vyučovacích hodin řeší se zákonným zástupce žáka třídní učitel formou pohovoru. O pohovoru provede zápis, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem. Zákonný zástupce zápis podepíše a obdrží kopii.
- Pokud má žák více než 10 neomluvených hodin, svolává ředitel školy školní výchovnou komisi. O průběhu a závěrech jednání se provede zápis, který zúčastnění podepíší. Neúčast nebo odmítnutí podpisu zákonnými zástupci se v zápise zaznamenávají.

- V případě, že neomluvená nepřítomnost žáka přesáhne 25 hodin, zasílá škola oznámení o zanedbání školní docházky s náležitou dokumentací (např. kopii zápisu z pohovoru s rodiči) orgánu sociálně právní ochrany dětí. V případě opakovaného záškoláctví v průběhu školního roku nebo je-li neomluvená absence žáka příliš vysoká, následuje hlášení o zanedbání školní docházky Policii ČR.

Způsob předávání informací v případě výskytu neomluvené absence:

1.3. Šikana, kyberšikana, extrémní projevy agrese a násilí

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků skupinou spolužáků.

Účinné a bezpečné vyšetření šikany vychází z kvalifikovaného odhadu stadia a formy šikanování. Metody vyšetřování šikany dělíme podle počátečních a pokročilých stádií šikanování.

Vyšetřování počáteční šikany:

- odhad závažnosti a formy šikany
- rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili, a s oběťmi
- nalezení vhodných svědků
- individuální rozhovory se svědky (nepřípustné je společné vyšetřování agresorů a svědků a

[Sem zadejte text.]

konfrontace oběti s agresory)

- ochrana oběti
- předběžné vyhodnocení a volba ze dvou typů rozhovoru:
 - a) rozhovor s oběťmi a rozhovor s agresory (směřování k metodě usmíření)
 - b) rozhovor s agresory (směřování k metodě vnějšího nátlaku)
- realizace vhodné metody:
 - a) metoda usmíření
 - b) metoda vnějšího nátlaku (výchovný pohovor nebo výchovná komise s agresorem a jeho rodiči)
- třídnická hodina
 - a) efekt metody usmíření
 - b) oznámení potrestání agresorů
- rozhovor s rodiči oběti
- třídní schůzka
- práce s celou třídou

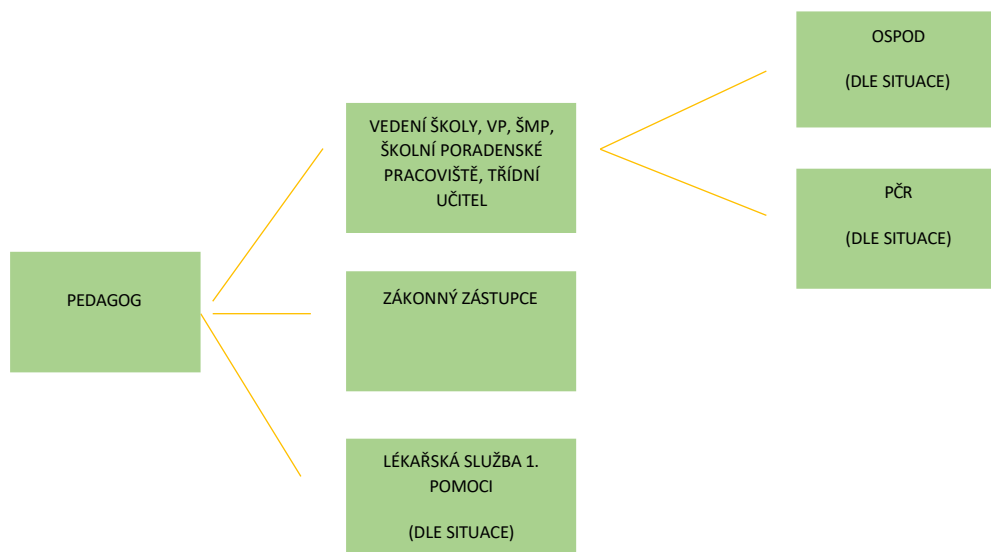
Vyšetřování pokročilé šikany-výbuch skupinového násilí vůči oběti:

- první (alarmující) kroky pomoci
 1. zvládnutí vlastního šoku – bleskový odhad závažnosti a formy šikany
 2. bezprostřední záchrana oběti, zastavení skupinového násilí
- příprava podmínek pro vyšetřování
 3. zalarmování pedagogů na poschodí a informování vedení školy
 4. zabránění domluvě na křivé skupinové výpovědi
 5. pokračující pomoc oběti (přivolání lékaře)
 6. oznámení na policii, paralelně – navázání kontaktu se specialistou na šikanování, informace rodičům
- vyšetřování
 7. rozhovor s obětí a informátory
 8. nalezení nejslabších článků, nespolupracujících svědků
 9. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
 10. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi agresory, není vhodné konfrontovat agresora (agresory) s obětí (oběťmi)
- náprava
 11. metoda vnějšího nátlaku a změna konstelace skupiny

Škola má ohlašovací povinnost v následujících případech:

- dojde-li k šikaně v průběhu vyučování, s ním souvisejících činností anebo poskytování školských služeb, má škola povinnost tuto skutečnost oznámit zákonnému zástupci jak žáka, který byl útočníkem, tak žáka, který byl obětí. Tato povinnost vyplývá ze školského zákona (§ 21 odst. 2 školského zákona)
- škola ohlašuje orgánu sociálně-právní ochrany dětí takové skutečnosti, které nasvědčují tomu, že dítě je v ohrožení buď proto, že ho ohrožuje někdo jiný, nebo proto, že se ohrožuje svým chováním samo. Situace ohrožení dítěte přitom musí trvat po takovou dobu nebo nabývat takové intenzity, že nepříznivě ovlivňuje vývoj dítěte anebo je nebo může být příčinou nepříznivého vývoje dítěte
- dojde-li v souvislosti se šikanou k jednání, které by mohlo naplňovat znaky přestupku nebo trestného činu, obrací se škola na Policii ČR, tuto skutečnost oznámí ředitel školy nebo jiná pověřená osoba jakoukoliv formou (písemně, telefonicky, osobně) na Policii ČR, v takovém případě vystupuje tato osoba jako oznamovatel a má právo na vyrozumění do jednoho měsíce od podání oznámení, oznámení může podat také zákonný zástupce dítěte.

Způsob předávání informací v případě výskytu šikany:

1.4. Kyberšikana

Kyberšikana je jednou z nejčastějších forem šikany, která může mít podobu např. zakládání falešných profilů na jméno žáka či učitele s dehonestujícím obsahem, umístění ponižujících videí na sociálních sítích, prezentace zraňujících komentářů na webu, rozesílání vulgárních nebo výhrůžných koláží s tváří žáka nebo učitele či příslušníků jeho rodiny, výhrůžné SMS nebo e-maily apod.

Kyberšikana musí splňovat kritéria opakovanosti, musí být dlouhodobá a ubližující. Oproti šikaně tváří v tvář má kyberšikana ze své podstaty mnohem větší dosah, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti.

Pokud je oběť šikanována ve třídě, svědky pomluv, nadávek, posmívání a ztrapňování je max. několik desítek lidí. V prostředí internetu může být svědkem (ale i útočníkem) stejného chování i několik desítek tisíc lidí. Kyberšikana bývá u dětí školního věku často doplňkem klasické přímé a nepřímé šikany.

Pokud probíhá klasická šikana (např. nadávky, ponižování), je nutné zjistit situaci oběti v kyberprostoru (mobil, profil, chat apod.) a naopak. Základním úkolem musí být zmapování konkrétního případu. Škola nemůže udělovat kázeňské tresty, popř. snížené známky z chování, za činnost, která se nestala během vyučování nebo v rámci akcí organizovaných a zajištěných školou.

Základní postupy řešení v závažnějších případech kyberšikany:

- podpořit oběť a zajistit její bezpečí
- zajistit co nejvíce důkazních materiálů
- informovat zákonné zástupce
- kontaktovat a konzultovat s dalšími institucemi (PČR, OSPOD, PPP, zřizovatel, ...)
- po vyšetření celé situace žádat od zainteresovaných institucí informace a konečný verdikt
- zvolit odpovídající opatření v souladu se školním řádem a dalšími strategickými dokumenty školy
- realizovat preventivní opatření (realizace programů zaměřených na prevenci)

Škola má stejnou ohlašovací povinnost jako v případech šikany.

1.5. Závislostní chování – užívání návykových látek

Do této oblasti spadá široké spektrum chování, které vykazuje znaky závislosti – zejména pak distribuce a užívání tabákových výrobků a elektronických cigaret, alkoholu a jiných návykových látek, netolismus, gambling atp.

Škola:

- vytváří podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek v prostorách školy, v jejím okolí, na všech školních akcích i při mimoškolní činnosti
- jasně vymezí zákaz užívání návykových látek ve škole a jejich nošení do školy (školní řád)
- poskytuje žákům i rodičům nezbytné informace, týkající se jejich ochrany před tímto jevem
- působí na žáky v oblasti primární prevence a to formou, která je věcná, pravdivá a přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek nebo distribucí OPL spolupracuje s Policií ČR, orgány sociálně právní ochrany dětí, školskými poradenskými zařízeními apod.

1.5.1. Tabákové výrobky a elektronické cigarety

Kouření v prostorách školy je zakázáno školním řádem a jsou stanoveny sankce za porušování tohoto zákazu.

Konzumace tabákových výrobků a elektronických cigaret ve škole:

- v případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků nebo při užívání elektronických cigaret v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci
- tabákový výrobek nebo elektronickou cigaretu je třeba žákovi odebrat, uložit v kanceláři školy a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat
- v případě, že je ohroženo zdraví a život žáka, pedagog zajistí 1. pomoc a volá lékařskou službu 1. pomoci
- pokud akutní nebezpečí nehrozí, pedagogický pracovník postupuje podle školního řádu školy:
 - o události informuje vedení školy, VP, ŠMP, TU
 - o události sepiše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud nebo od koho má tabákový výrobek nebo elektronickou cigaretu) – záznam zúčastnění podepíše a uloží se do agendy u ŠMP a VP
- v případě porušení zákazu kouření třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka
- je vyvoláno jednání se ZZ žáka k projednání případu, o pohovoru, navržených opatřeních a závěrech se provede zápis, který zúčastnění podepíše, uloží se do agendy VP a ŠMP
- v závažných případech (s ohledem na věk nebo chování žáka) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola OSPOD
- z konzumace tabákových výrobků nebo užití elektronické cigarety ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem

1.5.2. Alkohol

Školním řádem škola stanoví zákaz užívání alkoholu v prostorách školy v době školního vyučování i na všech akcích školou pořádaných.

Konzumace alkoholu ve škole:

- v případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci
- alkohol je třeba žákovi odebrat, uložit v kanceláři školy a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat

[Sem zadejte text.]

- v případě, že je ohroženo zdraví a život žáka, zajistí pedagog 1. pomoc a volá lékařskou službu 1. pomoci

- pokud akutní nebezpečí nehrozí, pedagogický pracovník postupuje podle školního řádu školy:
 - o události informuje vedení školy, VP, ŠMP, TU
 - o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka (odkud nebo od koho má alkohol)
 - záznam zúčastnění podepíše a uloží se do agendy u ŠMP a VP
- v případě porušení zákazu požití alkoholu třídní učitel informuje zákonného zástupce žáka a vyrozumí ho o situaci
- pokud žák není schopný pokračovat ve výuce a zákonný zástupce není dostupný, vyrozumí škola OSPOD
- jestliže se situace opakuje, plní škola oznamovací povinnost a vyrozumí OSPOD (dle místa bydliště žáka)
- z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem
- za nebezpečné a protiprávní je rovněž považováno navádění jiných žáků k užívání alkoholických nápojů

Nález alkoholu ve škole:

V případě nálezu alkoholu v prostorách školy je postup následující:

- náleze tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
- o nálezu ihned uvědomí vedení školy
- nalezenou tekutinu uloží u vedení školy pro případ usvědčujícího důkazu
- sepíše záznam o události

Zadržení alkoholu u žáka:

V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, je postup následující:

- zabavenou tekutinu nepodrobuje žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury
- o nálezu ihned uvědomí vedení školy
- o nálezu sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen (datum, místo, čas nálezu a jméno žáka), zápis žák podepíše (pokud žák odmítne zápis podepsat, skutečnost se uvede do zápisu), zápisu a pohovoru se žákem je přítomno vedení školy, záznam je uložen do agendy MŠP
- o nálezu vyrozumí zákonného zástupce žáka, pokud se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, uvědomí i OSPOD

1.5.3. OPL

Zakázána je výroba, distribuce, přechovávání, šíření i propagace omamných a psychotropních látek, a to bez ohledu na věk žáka a prostředí, ve kterém by k tomu docházelo. Zakázáno je rovněž navádění k užívání těchto látek.

Školním řádem škola stanovuje zákaz užívání OPL a jejich distribuci a přechovávání. Současně stanovuje zákaz vstupu do školy pod jejich vlivem. Školním řádem stanovuje rovněž sankci za porušení zákazu.

Ten, kdo se hodnověrným způsobem dozví, že jiný připravuje nebo páchá trestný čin nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů podle § 187 a 188 a spáchání nebo dokončení takového trestného činu nepřekazí, se sám vystavuje trestnímu stíhání. Překazit takový čin lze tím, že ho včas oznámí orgánům Policie ČR nebo státnímu zástupci.

Konzumace OPL ve škole:

- v případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit
- návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat
- podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí
- v případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci
- jestliže akutní nebezpečí nehrozí, postupuje pedagogický pracovník podle školního řádu školy, ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy, ŠMP, VP, TU
- v případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole
- v případě, že žák není schopný dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole
- jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů, škola může od orgánu sociálně-právní ochrany obce vyžadovat pomoc
- zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky
- současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně-právní ochrany dítěte, oznamovacím místem je příslušný odbor obce s rozšířenou působností podle místa bydliště dítěte
- v případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace
- z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele, uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem, užívání OPL je porušením školního řádu
- navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání

Nález OPL ve škole:

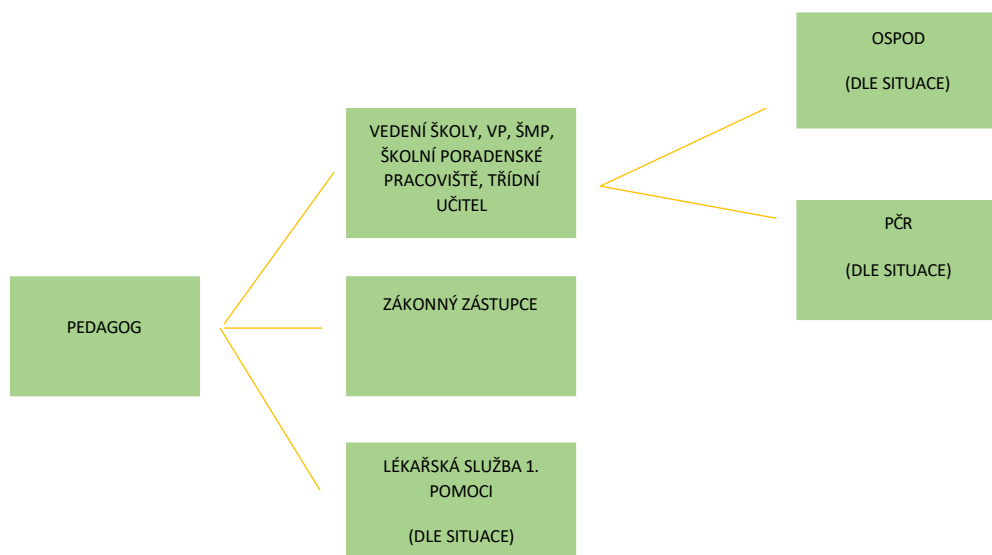
- A) V případě, kdy pracovníci školy **naleznou v prostorách školy látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:
- látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury
 - o nález ihned uvědomí vedení školy, ŠMP, VP, TU
 - za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nález, obálku přelepí, opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru
 - o nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky
- B) V případě, kdy pracovníci školy **zadrží u některého žáka látku**, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:
- zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury
 - o nález ihned uvědomí vedení školy, ŠMP, VP, TU
 - o nález sepiší stručný záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, datum, místo a čas nález a jméno žáka, zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který látku odevzdal), v případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu, zápisu a rozhovoru se žákem je přítomno vedení školy
 - o nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka

- v případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem, přivolanému lékaři, může to usnadnit léčbu, neboť u řady jedů jsou známy protijedy, další postup nutný k identifikaci látky pak zajistí Policie ČR
- C) V případě, kdy pracovníci školy **mají podezření**, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupují takto:
- jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR
 - o nález ihned uvědomí vedení školy, ŠMP, VP, TU
 - bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka
 - žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem, u žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věcí

Distribuce OPL ve škole:

- **distribuce OPL** je v České republice považována za **protiprávní jednání**, je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin, množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující
- **přechovávání OPL** je také vždy **protiprávním jednáním**, množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo v případě množství většího než malého jako trestný čin, ale toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih, který je stanovený školním řádem
- jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuci OPL, musí o této skutečnosti škola vždy vyrozumět místně příslušné oddělení Policie ČR, protože se jedná o podezření ze spáchání trestného činu
- jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálněprávní ochrany obce s rozšířenou působností
- pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným výše

Způsob předávání informací v případě užívání návykových látek:

1.6. Krádeže a vandalismus

Krádeže a ničení školního majetku jsou nejčastějšími formami protiprávního jednáním, se kterými se lze v prostředí škol setkat. Ve školním řádu jsou zpracované sankce, které škola použije, pokud dojde ke krádeži nebo ničení školního majetku.

Pokud dojde k takovému jednání ve škole, tak tuto skutečnost hlásí orgánům činným v trestním řízení, nebo doporučí zákonnému zástupci žáka, aby se na tyto orgány obrátili.

Prevenčí je:

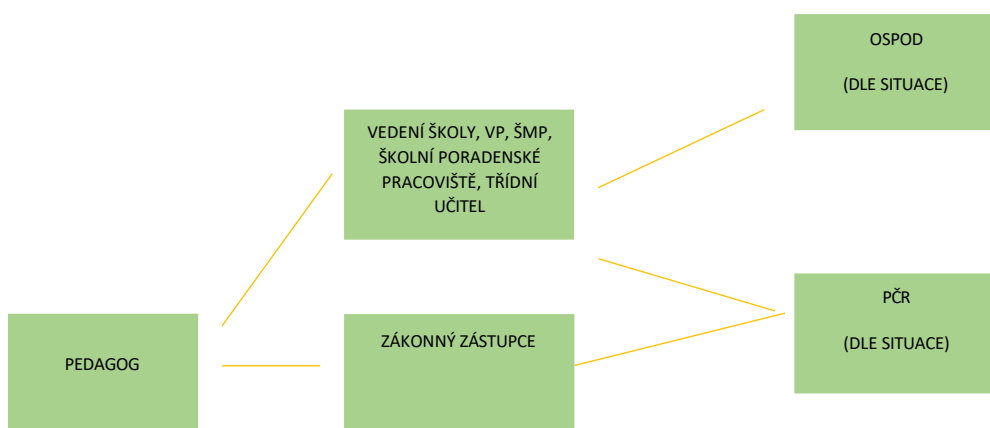
- upozornění žáků a jejich zákonných zástupců na skutečnost, že cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním, nemají žáci do školy nosit (viz. školní řád)
- vést žáky k tomu, aby byli všímaví ke svému okolí a v případě, že budou svědky takového jednání, aby ohlásili tuto skutečnost pedagogickému pracovníkovi školy

1.6.1. Krádeže

Postup při nahlášení krádeže žákem:

- pedagog o krádeži uvědomí vedení školy, ŠMP, VP, TU a zákonného zástupce
- pedagog pořídí záznam na základě výpovědi poškozeného
- jedná – li se o škodu většího rozsahu, věc ohlásí na policii, nebo poučí zákonné zástupce, že mají tuto možnost
- v případě, že je znám pachatel, který je mladší 18 let a jedná se o opakované jednání, je třeba věc nahlásit na OSPOD a současně věc předat policii
- škola není orgán činný v trestném řízení, takže nemůže nic vyšetřovat

Způsob předávání informací v případě krádeže ve škole:

1.6.2. Vandalismus

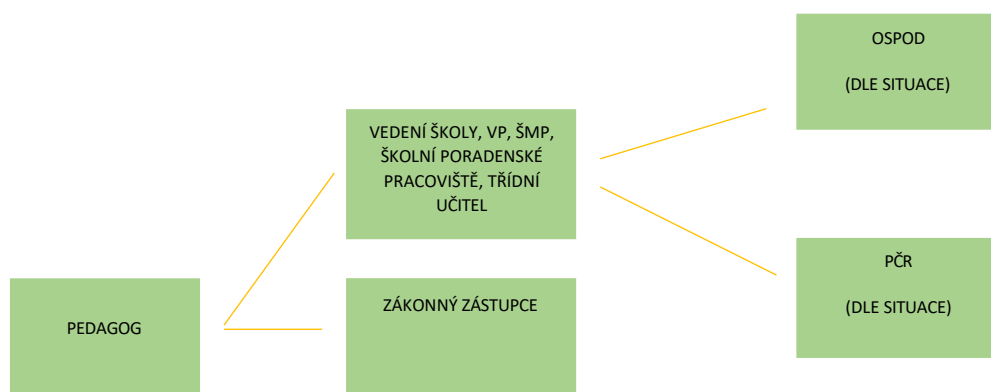
Každý je zodpovědný za škody, které svým jednáním způsobil, a proto po něm bude škola požadovat náhradu, jestliže škodu způsobil úmyslně nebo z nedbalosti.

Žáci jsou v rámci poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví seznámeni s touto skutečností a opakovaně jsou upozorňováni na jednání, které vede k poškození majetku.

Postup při vzniku škody žákem:

- při zjištění vzniku škody na školním majetku pedagog uvědomí vedení školy, ŠMP, VP, TU
- pedagog vyhotoví o celé záležitosti záznam a pokusí se odhalit viníka
- v případě, že viníka škola zná, může na jeho zákonném zástupci vymáhat náhradu škody
- v případě, že nedojde mezi zákonným zástupcem nezletilého žáka a školou k dohodě o náhradu škody, může škola vymáhat náhradu soudní cestou

Způsob předávání informací v případě vandalismu ve škole:

1.7. Syndrom CAN

Syndrom CAN = syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte. Jde o jakoukoliv formu týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, která je pro naši společnost nepřijatelná. Dítě nejčastěji poškozují jeho rodiče a další členové rodiny, pokud jsou k dítěti necitliví a bezohlední a pokud je podřizují nebo využívají k uspokojení vlastních potřeb.

Jedná se o známky poranění, například o modřiny, otoky, řezné rány, otisky dlaně a prstů, stopy po opaření, popálení cigaretou, lysinky ve vlasech, trvalý hlad, podvýživa, špatná hygiena, zkažené zuby, nedostatečné oblečení, vyčerpanost a přepracovanost, změny v chování, dlouhodobá depresivní nálada, stísněnost, nezáměr o dění kolem, sebepoškozování, potíže se soustředěním, zhoršení prospěchu. Je třeba dávat pozor zvláště při opakování.

Důležitá je prevence:

- všímavost pedagoga
- rozhovor se žákem
- volba odborných organizací, pomoc přes telefonní linky
- zařadit do výuky problematiku nebezpečí týrání dítěte
- informace o dětských právech

Postup při zjištění nebo jen při podezření na syndrom CAN:

- pedagog sdělí zjištění TU a VP, citlivým způsobem provedou záznam
- informují vedení školy
- spolupracují se ŠMP a ŠPP
- situaci vyhodnotí a dle závažnosti konzultují skutečnost s PPP a s OSPOD
- škola dále postupuje podle pokynů výše uvedených organizací
- ohlašovací povinnost má každá fyzická osoba již u podezření na syndrom CAN, při nesplnění hrozí trestní stíhání
- při podezření z týrání, zvláště sexuálního zneužívání, je kontaktování rodiny nežádoucí
- u zanedbávání je spolupráce školy a rodiny žádaná
- pokud má pedagog jistotu, že byl spáchán trestný čin, má ze zákona povinnost obrátit se na orgány činné v trestním řízení
- pokud má pedagog podezření, zákon určuje školskému zařízení za povinnost nahlásit tuto skutečnost na OSPOD

Způsob předávání informací v případě syndromu CAN ve škole:

1.8. Sebepoškozování

Sebepoškozování je agresivní chování člověka, které je nasměřováno proti němu samotnému. Pro sebepoškozování je charakteristické, že se opakuje, je návykové. Ve společnosti se o něm ví a mluví velmi málo, s tímto problémem se však potýká mnoho osob, především dospívajících.

Existují různé způsoby sebepoškozování s rozdílnou závažností poškození. Nejčastějším místem poškození bývají ruce, zápěstí a stehna.

Nejčastěji pozorovatelným sebepoškozujícím chováním je:

- řezání (žiletkou, střepem atd.)
- pálení kůže

Jinými formami jsou:

- škrábání
- píchání jehlou
- rozrušování hojících se ran
- kousání, údery, nárazy
- obrušování popálené kůže
- dloubání, tahání kůže a vlasů a další

Motivem sebepoškozování bývá nejčastěji:

- snaha zmírnit vnitřní napětí, snaha uniknout z nesnesitelné situace nebo neúnosného duševního stavu, snaha odstranit pocity viny, studu, dosažení pocitu očistění
- snaha získat pocit kontroly nad vlastním tělem a psychikou
- snaha dosáhnout pocitu uspokojení z tělesného prožitku bolesti nebo tepla krve
- tělesné vyjádření nevyslovitelných pocitů, vyjádření hněvu na sebe, např. za vlastní slabost nebo za nedostatek disciplíny
- odpoutání pozornosti od jiných problémů
- manifestace potřeb, demonstrace vlastní síly nebo dosažení péče a ochrany, získání pocitu bezpečí nebo jedinečnosti
- znovuprožití traumatu ve snaze o jeho zpracování
- dosažení poranění, která jsou viditelná a léčitelná na rozdíl od těch neviditelných duševních
- dosažení neatraktivnosti pro ostatní

Postup při zjištění na sebepoškozování:

- v případě přímého rizika závažného ublížení či ohrožení života (přímé riziko = žák drží ve škole

[Sem zadejte text.]

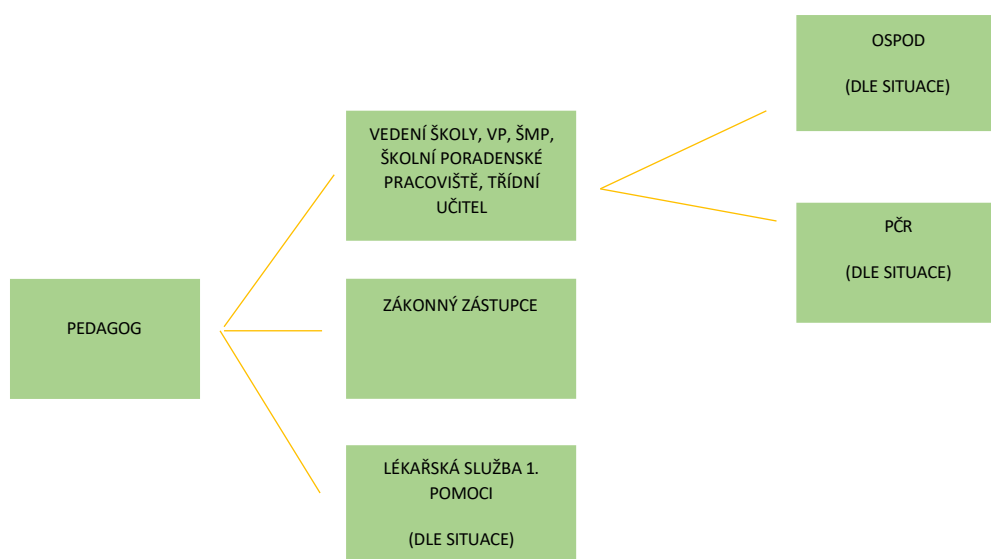
žiletku a plánuje se řezat, mluví o sebevraždě atd./nepřímý předpoklad rizika = učitel objeví staré jizvy na zápěstí atd.)

- psychiatrické oddělení či klinika spádové nemocnice, centrální příjem nejbližší psychiatrické léčebny – i nedobrovolně, ideálně po předchozí telefonické konzultaci
- pokud žák není aktuálně ohrožen závažným sebezraněním (platí pro žáky motivované k řešení situace a hledání pomoci, vynucená konzultace u odborníka málokdy přinese efekt)
- dostupná psychiatrická či psychologická ambulance – ideálně s doporučením od dětského/dorostového lékaře, resp. po telefonickém objednání zákonným zástupcem
- krizová centra, linky důvěry

Samotné sebepoškození není trestný čin, ale navádění/nucení k sebepoškození, sebevraždě nebo příčiny vyvolávající sebepoškození, jako je třeba sexuální zneužívání, týrání apod., jsou trestné činy, na něž se vztahuje oznamovací povinnost.

Důležitá je vnímavost vůči projevům možného sebepoškození.

Způsob předávání informací v případě sebepoškození:

1.9. Rasismus, xenofobie

Rasistické chování je takové, které na základě přisouzení psychických a mentálních schopností a dovedností skupinám definovaným podle biologického, rasového či národnostního původu příslušníky těchto skupin nepřiměřeně nebo negativně hodnotí a případně (ve formě „tvrdeho rasismu“) je i poškozují.

Xenofobní chování je takové, které na základě subjektivně stanovených prvků cizosti (jinakosti) vyvolává obavy ze subjektů, které jsou jako cizí pojmány a v krajních případech může vést k jejich poškozování, což vyvolává protireakci.

Primární prevence rasismu a xenofobie:

Žákům je třeba zprostředkovávat demokratické hodnoty a principy lidských práv a tolerance. Také s nimi hovoříme o extremismu a o negativních spojených s minulostí a současností extremismu, rasismu, xenofobie a antisemitismu a možnostech sankcí za projevy extremismu a souvisejících jevů.

Doporučené postupy v případě zjištění rasismu či xenofobie:

- je třeba zjistit hloubku extremistického přesvědčení u jednotlivců, případně vazby na extremistickou skupinu mimo školu

- je třeba zjistit rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole
- je třeba okamžitě a razantně vystoupit proti projevům intolerance mezi žáky
- v případě zjištění hlouběji zakotvených postojů (opakované verbální či vizuální projevy s možným extremistickým podtextem, účast žáka v extremistické partě, užití násilí s extremistickým podtextem) informujeme rodiče a nabídneme jim spolupráci
- v případě závažných projevů (především násilných) informujeme Policii České republiky (podezření na promyšlenou a extremisticky, rasisticky, xenofobně nebo antisemitsky motivovanou činnost a na takto motivované vážnější formy násilí)
- ve výuce se zaměříme na výuku této problematiky, pozveme experty k diskuzi se žáky
- vzhledem k závažnosti tohoto tématu TU neprodleně zajistí bezpečnost případné oběti
- oznámí skutečnost zák. zástupcům agresora i oběti a postupuje dle preventivního plánu proti šikaně
- informuje PČR dle závažnosti situace a případnému ohrožení bezpečí oběti
- přešůpek je hodnocen různými stupni výchovných opatření (viz školní řád)
- pokud se jedná o propagaci bez konkrétní oběti, je potřeba informovat rodiče žáků, se žáky provést okamžitou intervenci na dané téma, pokud je situace mimo kontrolu, přizvat odpovědné a odborné instituce na pomoc s intervencí

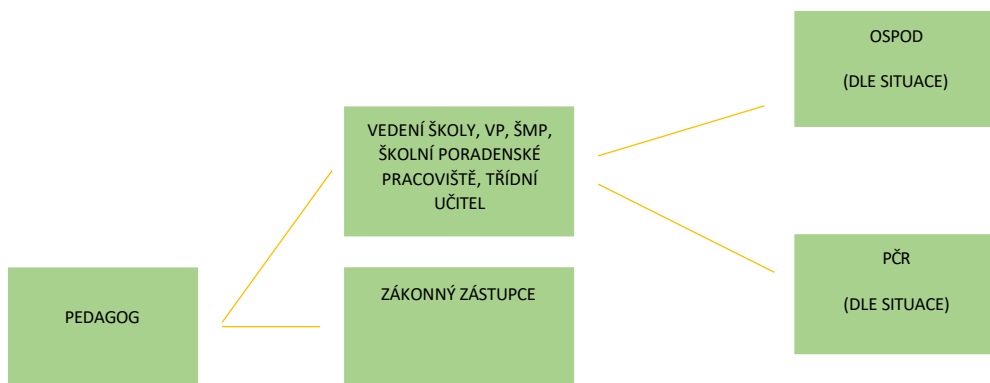
1.10. Rizikové sporty, doprava

Jedná se o relativně novou formu rizikového chování z hlediska masového rozšíření. Toto rizikové chování lze definovat jako záměrné vystavování sebe nebo druhých nepřiměřeně vysokému riziku újmy na zdraví nebo dokonce přímému ohrožení života v rámci sportovní činnosti nebo v dopravě.

Primární prevence rizikových sportů či dopravě:

- a) dopravní besedy v prostředí školní třídy
- b) použití multimediálních pomůcek – ilustrace prostřednictvím audiozáznamu, PC her, přehrávání scének, různých ilustrovaných materiálů
- c) praktický nácvik na dopravním hřišti
- d) exkurze (pracoviště dopravní policie, dopravní podnik aj.)

Doporučený postup při zjištění rizikového sportu/dopravy:

1.11. Sexuálně rizikové chování

Sexuální rizikové chování je souborem projevů chování, které doprovázejí sexuální aktivity a současně vykazují pro jedince rizika v různých oblastech (zdravotní, sociální atd.).

Lze sem zařadit např. nechráněný pohlavní styk při náhodné známosti, výrazně promiskuitní chování, rizikové sexuální praktiky, kombinace užívání návykových látek a rizikového sexu, sexuální zneužívání ve všech jeho formách, zveřejňování intimních fotografií na internetu či jejich zasílání mobilním telefonem apod.

Významnou úlohu má oblast prevence sexuální výchovy. Je nutné motivovat žáky k vytvoření zdravých postojů v této oblasti. Je žádoucí, aby si žáci osvojili odpovědné chování, rozhodování a komunikaci v situacích souvisejících se sexuálním zdravím. Nebezpečí hrozí z hlediska celospolečenského v souvislosti s využíváním internetu, s komercializací sexu, sexuálním zneužíváním, zvyšuje se počet výskytu pohlavně přenosných chorob, narůstá počet HIV pozitivních, rozmáhá se homofobie. K sexuální výchově přistupujeme systematicky, jelikož se jedná o dlouhodobé, záměrné, cílevědomé působení na žáka.

Primární prevence sexuálního chování:

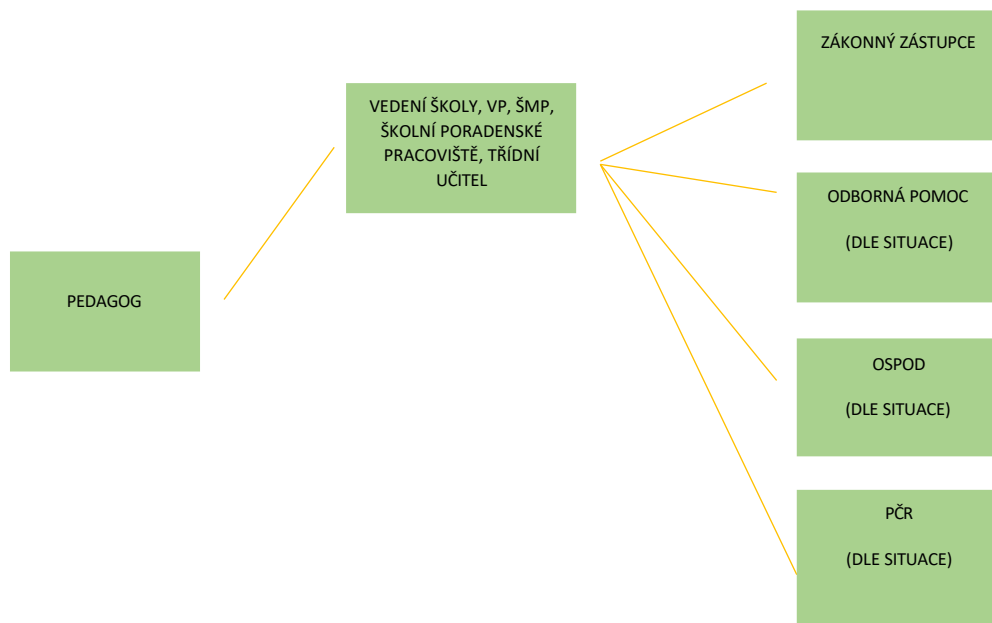
- preventivní programy přizpůsobit věku a vzdělání cílové skupiny
- předávat informace o způsobech ochrany před nemocemi
- informovat o tom, co je sexuální zneužívání a rizikové sexuální chování
- upozorňovat na práva dítěte a důstojnost člověka
- podporovat tvorbu zdravých postojů k vlastnímu tělu, vztahům a sexuálnímu chování
- minimalizovat projevy nesnášenlivosti, předsudky apod. v oblasti vztahů, sexu a sexuální orientace
- zabezpečit lepší spolupráci školy a rodiny
- propojit zdravotní, sociální a výchovné intervence

Doporučené rady při zjištění sexuálně rizikového chování:

Existují tři základní ukazatele, kdy lze sexuální chování pokládat za škodlivé a kdy by měl učitel zasáhnout:

- pokud ho dítě neprovádí v soukromí
- pokud vznikne podezření, že při něm nějak zraňuje sebe nebo někoho dalšího
- pokud se ze sexuálního chování stane nutkové chování (to znamená, že tomuto chování dítě věnuje tolik prostoru, že zanedbává svoje běžné povinnosti, hygienu, přátele, učení a podobně)

Doporučené postupy při řešení sexuálně rizikového chování:

V případě, že se jedná o patologii rodiny, je vhodné doporučit psychoterapeutickou pomoc. Dospělý je povinen chránit a prosazovat nejlepší zájem dítěte. Zjištěné násilí páchané na dítěti (i sexuální) je povinen ohlásit Orgánům sociálně-právní ochrany dítěte (OSPOD) nebo na Policii ČR.

2. Metodické doporučení MŠMT

V případě výskytu dalších forem rizikového chování, které neřeší tento krizový plán, je možné využít přílohy Metodického doporučení MŠMT ([Metodické dokumenty \(doporučení a pokyny\), MŠMT ČR \(msmt.cz\)](#)):

- Příloha č. 1 - Návykové látky
- Příloha č. 2 - Rizikové chování v dopravě
- Příloha č. 3 - Poruchy příjmu potravy
- Příloha č. 4 – Alkohol
- Příloha č. 5 - Syndrom CAN
- Příloha č. 6 - Školní šikanování
- Příloha č. 7 – Kyberšikana
- Příloha č. 8 – Homofobie
- Příloha č. 9 - Extrémismus, rasismus, xenofobie, antisemitismus
- Příloha č. 10 – Vandalismus
- Příloha č. 11 – Záškoláctví
- Příloha č. 12 – Krádeže
- Příloha č. 13 – Tabák
- Příloha č. 14 – Násilí
- Příloha č. 15 – Netolismus
- Příloha č. 16 – Sebepoškozování
- Příloha č. 17 - Nová náboženská hnutí

- Příloha č. 18 - Rizikové sexuální chování
- Příloha č. 19 - Příslušnost k subkulturám
- Příloha č. 20 - Domácí násilí
- Příloha č. 21 - Hazardní hraní
- Příloha č. 22a – PAS
- Příloha č. 22b - PAS formulář
- Využití právních opatření při řešení problémového chování žáků

Ohlašovací povinnost plynoucí ze zákona

Překazit a ohlásit na PČR musíme trestné činy loupeže, krádeže, pohlavního zneužívání, týrání a všechny trestné činy týkající se návykových látek.

Další ohlašovací povinnost máme také vůči OSPOD, když se žáci dopouštějí nemravného a zahálčivého způsobu života – záškoláctví, šikana, užívání návykových látek, vandalismu a krádeže.

Důležitá krizová čísla:

Integrovaný záchranný systém: 112

Záchranná služba: 155

Hasičský záchranný sbor: 150

Policie ČR: 158

Městská policie: 156

Zpracovala: Mgr. Blanka Sochová, ŠMP